

Od 8 lipca PIP będzie przekształcać umowy cywilnoprawne w umowy o pracę. Skarbowka może upomnieć się o zaległe podatki, a ZUS o składki

[Subskrybuj nas na Youtube](#)

[Zapisz się na newsletter](#)

[Dołącz do ekspertów](#)

18 czerwca 2026, 11:08

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy

Doradztwo podatkowe

Witold Modzelewski

Radca prawny i doradca podatkowy, prezes Instytutu Studiów Podatkowych, profesor Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Jeden z najwybitniejszych specjalistów w zakresie podatków i prawa podatkowego.

Decyzje PIP „przekształcenia” umów cywilnoprawnych wydawane po 8 lipca 2026 r. będą pretekstem dla wstecznego wymiaru zaległości podatkowych i składkowych – pisze prof. dr hab. Witold Modzelewski.

Jak uniknąć skutków „przekształceniowych” decyzji PIP

Represyjność decyzji o „przekształceniu” umów cywilnoprawnych w umowy o pracę, które ponoć na masową skalę będą wydawane po 8 lipca 2026 roku, będzie mogła być złagodzona przez usługobiorców, którzy są dziś potencjalnymi „pracodawcami”. W jaki sposób? **Możliwości jest kilka, wśród których jest m.in. zmiana treści lub rozwiązanie umów będących przedmiotem tych postępowań.** W końcu owo „przekształcenie” (które jest w istocie wymuszonym zawarciem nowej umowy o pracę) jest związane wszystkimi istotnymi postanowieniami umowy cywilnoprawnej.

Organy podatkowe mogą upomnieć się o zaległe podatki: VAT i PIT. Na jakiej podstawie?

Ważniejsze jest jeszcze coś zupełnie innego: **nowa umowa o pracę będzie obowiązywać od dnia wydania decyzji okręgowego inspektora pracy (albo – wyjątkowo – od dnia rozpoczęcia kontroli): czyli do tych dat będzie „po staremu” obowiązywać umowa cywilnoprawna, która będzie w dalszym ciągu miała domniemane cechy stosunku pracy. Umowy te będą mogły być więc przedmiotem postępowań podatkowych lub nawet czynności sprawdzających pod kątem podatku od... towarów i usług oraz podatku dochodowego od osób fizycznych u usługobiorcy. Dlaczego?**

Już odpowiadam: skoro zawarł on umowę cywilnoprawną z usługodawcą, która miała cechy umowy o pracę, i została już wydana decyzja „przekształcenia” przez właściwy organ (okręgowego inspektora pracy), to przecież organ podatkowy może „upomnieć się” o:

- (jakoby) zaległe i niepobrane zaliczki w podatku dochodowym od osób fizycznych przez usługobiorcę, który przecież (jakoby) był pracodawcą,
- zaległości z tytułu odliczenia podatku naliczonego na podstawie faktur wystawianych przez usługodawcę, który tylko udaje przedsiębiorcę a tak naprawdę w sensie prawnym powinien być od początku pracownikiem.

Kluczowe znaczenia ma tu art. 15 ust. 3 ustawy o VAT, który nie uznaje za samodzielnie wykonywaną działalność gospodarczą w rozumieniu podatku od towarów i usług, czynności:

- a) z tytułu których przychody zostały wymienione w art. 12 ust. 1-6 ustawy o PIT,
- b) z tytułu których przychody zostały wymienione w art. 13 pkt. 2-9 tej ustawy „kiedy z tytułu wykonywania tych czynności osoby te są związane ze zlecającymi wykonanie tych czynności prawnymi węzłami tworzącymi stosunek pracy (...) co do warunków wykonania tych czynności, wynagrodzenia i odpowiedzialności zlecającego wykonanie tych czynności wobec osób trzecich”.

Jak ktoś przebrnął przez ten bełkot to wie, że **w KAŻDYM przypadku gdy fakturę VAT wystawia osoba fizyczna z tytułu czynności wykonywanych na podstawie stosunku pracy, to:**

- do przychodów z tego tytułu ma zastosowanie art. 12 ust. 1-6 ustawy o PIT i usługobiorca (jako pracodawca) powinien obliczyć, pobrać i wpłacić zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- usługobiorca nie ma prawa do odliczenia z tych faktur, ponieważ wystawiał je podmiot nie będący z tego tytułu podatnikiem VAT.

Czyli są to faktury, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy o VAT.

Czy powyższe działania należą do właściwości organów podatkowych? Oczywiście tak, i miało to wielokrotnie miejsce w przeszłości. Mówiąc po prostu **organy podatkowe mogą samodzielnie „przekształcić podatkowo” umowy cywilnoprawne w stosunek pracy i opodatkować obie strony jako podatników i płatników podatku dochodowego od osób fizycznych. Sprawa ma już wieloletnią historię i bogatą praktykę.**

Czy ZUS upomni się o zaległe składki?

Oczywiście podobne działania w tych przypadkach może podjąć ZUS i zażądać od domniemanego pracodawcy zaległych składek, ale to inna opowieść.

Prof. dr hab. Witold Modzelewski, Instytut Studiów Podatkowych